

olanları yöreklendirmek lazım. Büyük bir servetin üzerinde oturuyoruz, küçük bir bilimsel yatırımla toryumla enerji üretme alanında dünya devleri arasına girebiliriz. 290 bin ton toryum rezervi bulunan Hindistan enerji geleceğini toryumda arıyor.

Peki bizim aklımız erer mi bu işe? Katılmaya kalkışsak bizi aralarımıza alırlar mı? Bir fizik bölümü mezununun dünya stardartlarında yetişmesi için kaç yıl lazım?

- Bilim adamlarımızı elbette alırlar aralarına. Bu alanda çalışan bilim adamlarımızın zaten bağlantıları var onlarla. Bir mezunun 5 yıl daha çalışması lazım doktora alması için, 7 ile 10 yıl yeter. Ayrıca, başka ülkelerde yaşayan Türk bilim adamları var, onlar davet edilebilir.

Toryum nükleer enerji reaktörleri çalışmaya başladı diyelim. Elimizdeki toryumun ömrü ne?

- Ebediyen diyebiliriz. ♥

TÜBİTAK Tartışması

İbrahim Günel, Radikal, 24 Ekim 2003

BU YAPIYLA ARAŞTIRMA ZOR

Boğaziçi, Ankara ve Gazi üniversitelerinden üç profesörün TÜBİTAK için ortak açıklaması: Kurum bilimden uzak. Eski başkan Pak ise söylendiği gibi Avrupa Bilimler Akademisi üyesi değil. Uzaya atılan uyduyu da biz değil İngilizler yaptı, Ruslar fırlattı.

İSTANBUL - Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Engin Arık, Ankara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ayla Çelikel ve Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Saleh Sultansoy, ortak bir açıklama yaparak, TÜBİTAK'ı ve yeniden atanmayan eski başkan Prof. Dr. Namık Kemal Pak'ı sert şekilde eleştirdi. Profesörler, eleştiri ve önerilerini şöyle sıraladı:

KURUM KAPALI, YÖNETİM KEYFİ

“TÜBİTAK kapalı düzende çalışıyor, keyfi yönetiliyor. Yönetime yakın olmayanların destek şansı yok. Üniversitelerden yapılan araştırma başvuruları ya reddediliyor, ya da cüzi bir destek sağlanıyor. 2003'te tüm temel bilim, mühendislik, tıp, eczacılık, ziraat gibi konularda, uluslararası bilimsel toplantı desteği verilen sayı sadece 22. TÜBİTAK, bırakın bilimsel gelişmeyi, araştırmalara dahi para

ayrımıyor. Örneğin 146 trilyon lira tutarındaki 2001 bütçesinden 28 trilyonunu harcamadığı için bir sonraki yıla bıraktı.

Harcanan kısmın yarısı personel gideri. Doğrudan Ar-Ge harcamaları ise sadece yüzde 10. Halbuki yurtdışındaki kurumların, bütçelerinin en az yüzde 90'ını Ar-Ge için harcaması şarttır. Bunun tam tersini harcayan bir kurumun, son 10 yılda Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik atılımlar yapmasını sağladığını iddia etmek mümkün değil.

PAK, KURUMU ENGELLEDİ

Prof. Pak, iddia edildiği gibi Avrupa Bilimler Akademisi üyesi değil. Pak, kendi alanı olan yüksek enerji fiziğinin bile stratejik önemini görmezden geldi. Cenevre'deki Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'ndeki Avrupa Parçacık Fiziği ve Hızlandırıcı Laboratuvarı'na Türkiye'nin üye olmasını engellemek için çalışan, Hamburg'daki Parçacık Fiziği ve Hızlandırıcı Laboratuvarı ile ortak çalışmayı yıkan, Türk cumhuriyetleriyle bilimsel işbirliği anlaşmalarını yok sayan birinin Türkiye'yi çağdaş uygarlığı yakalamış ülke durumuna getirmek gibi 'Vizyon-2023'e sahip olamayacağı görüşündeyiz.

UYDUYU BİZ YAPMADIK

Basında yer alan bir diğer yanıltıcı haber, Türkiye'nin bir uydu yapıp uzaya fırlatacak bilimsel ve teknolojik kapasiteye sahip olduğu. Para vererek bir İngiliz şirketine yaptırdığımız, Rusya'nın uzaya fırlattığı bu uydudaki Türk katkısı, bir kamera sistemidir. Fakat TÜBİTAK yönetimi, 'uyduyu bizim bilim ve teknolojimizle ürettik' şeklinde konuşup, kamuoyunu yanıltıyor.

POLİTİK BASKIYA KARŞIYIZ

Tabii ki özerk bir kuruluşun yönetimi üzerinde politik baskı oluşması kabul edilemez. Her türlü kalkınmanın temelinde bilim ve teknoloji alanında etkin yapılanma ve azami destek yatar.

Ar-Ge'ye öncelik vererek kısa zamanda hızla gelişmiş olan Japonya, Güney Kore, İspanya ve Finlandiya gibi ülkelerin deneyimini göz önünde tutmalıyız. Dünyada kabul edilmiş öncelikli Ar-Ge alanlarında asgari ulusal altyapının kurulması, dünyanın ileri araştırma laboratuvarlarında Türk bilimadamlarının temsili ve ortak çalışma içinde yer alabilen grupların acilen desteklenmesi sağlanmalı. TÜBİTAK'ın, acilen yeniden yapılanmayla asli görevini yapabilen bir kurum haline gelmesi artık zorunluluk. Yıllardır süren yanlış yönetim olmasa, Türkiye bugün Almanya veya İtalya düzeyinde bilim ve teknolojiye sahip bir ülkeydi."

HÂLÂ CERN'E ÜYE DEĞİLİZ

Ortak açıklamaya imza atan akademisyenlerden Prof. Dr. Arık, Japonya ve Güney Kore'nin 1960'lardan başlayarak bilim kentleri kurduğunu ve temel bilimlerdeki araştırmaları desteklediğini söyledi. Arık, "15 yılda dünya çapında bilim ve teknolojiye sahip oldular. Siz bunu yapmazsanız, bir alet ve kullanma kılavuzu gönderirler, size de düğmeye basmak kalır" dedi.

Arık, Türkiye'nin neden geri kaldığını ise şöyle anlattı: "Finlandiya ve İspanya, Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'ne (CERN) üye olduktan sonra bugün bilimde ön sıralarda. Türkiye CERN'e üye olmadı ve hâlâ gelişmemiş ülkeler sınıfında. CERN'de yürütülen çoğu araştırma, yüksek enerji fiziği alanında. Bu araştırmalar teknolojinin tohumlarını üretir. Er ya da geç toplum bundan yararlanıyor. Televizyon ve internet bunlara örnektir."

KURUM NASIL OLMALI?

Arık, TÜBİTAK'ın nasıl olması gerektiğini de şöyle açıkladı: "Kurumun 50 kişiyi geçmeyen bilimsel sekreteryası olmalı. Bütçenin en fazla yüzde 5'i maaş gibi harcamalara, kalanı da bilimsel araştırmalara ayrılmalı.

Prof. Pak ile kuruma bağlı Temel Bilimler Araştırma Grubu'nun Başkanı Prof. Dr. Zekeriya Aydın'ın son beş yılda yaptığı seyahatler ile aldıkları harcırahlar araştırılmalı, bunların sonucunda yaptıkları bilimsel çalışmalar ve ürettikleri ortaya çıkarılmalı. Kurumun tüm personeli dağıtılmalı. Faaliyeti uluslararası hakemlerce denetlenmeli. Çünkü, bilim yapanla bilimsel destek veren aynı kurum olamaz."

BÜTÇENİN ÇOĞU PERSONELE GİDİYOR

Misyonu, pozitif bilimlerde araştırma ve geliştirme faaliyetlerini ülke kalkınmasındaki önceliklerine göre düzenlemek ve koordine etmek olan TÜBİTAK'ta 2 bin 221 personel var. Bunun yüzde 60'ı yardımcı, yüzde 40'ı da bilimsel personelden oluşuyor.

Kurumun 2002 bütçesine göre toplam geliri 210 trilyon lira. 100 trilyonu devlet katkısı. Geri kalanı NATO ve Dünya Bankası gibi kuruluşlarla proje ve yayınlardan geliyor. TÜBİTAK 2002'de 100 trilyon harcadı. 65 trilyonu yani yüzde 65'i personele gitti. ABD'deki benzer kurum olan NSF'nin yıllık bütçesi 5 milyar dolar. Personel giderleri ise 210 milyon dolar, yani bütçenin yüzde 4.2'si. ♥

Engin Arık'ın Öğrencileri

1. Özgen Berkol Doğan, 2006, MS.
2. Serkant Ali Çetin, 2002, doktora.
3. Serkant Ali Çetin, 1998, MS.
4. Mige Karagöz, 1998, MS
5. Ayhan Köroğlu, 1997, MS.
6. Ziya Perdahçı, 1996, MS.
7. Zerrin Kırca, 1995, MS.
8. İskender Reyhancan, 1994, MS.
9. Tülay Çuhadar, 1993, MS.
10. Aslı Erdoğan, 1993, MS.